

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин
імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи к.х.н.,
доц. Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи та технології в МЕВ

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма, **«Міжнародні економічні відносини»**
вид дисципліни: за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020/ 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2020 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: д.е.н., проф., професор кафедри міжнародної електронної комерції та готельно-ресторанної справи Віталіна БАБЕНКО

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “27” серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Надія КАЗАКОВА

Гарант освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

Надія КАЗАКОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Інформаційні системи та технології в МЕВ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньої програми «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета - сформувати у спеціалістів теоретичні і практичні знання з основ створення та функціонування інформаційних систем (ІС), їх використання для управління економікою, вивчення теорії економічної інформації, структури та етапів побудови інформаційних систем у сфері міжнародного бізнесу; ознайомлення із сучасними інформаційними технологіями та їх використанням в інформаційних системах ЗЕД.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність до абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ЗК3. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та технології, програмне забезпечення з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів МЕВ

ЗК4. Здатність працювати самостійно та в команді, вміти брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей

ЗК5. Здатність самостійно організовувати та здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних економічних відносин, ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність формувати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науковотехнологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства, зокрема, сутності інформаційних систем та їх значення в управлінні сучасними міжнародними організаціями; сучасного стану і тенденцій розвитку інформаційних технологій; методології розроблення інформаційних систем, визначення ефективності їх функціонування; основних засад управління інформаційними ресурсами та технологіями; стратегічної та оперативної спрямованості інформаційних технологій у міжнародному бізнесі; формування інформаційної структури на підприємстві; використання інтегрованих автоматизованих інформаційних систем у міжнародному бізнесі; типології управлінських інформаційних систем; розвиток і запровадження в міжнародній організації системи підтримки прийняття рішень; визначення основних характеристик експертних систем; використання технологій штучного інтелекту в управлінні міжнародними організаціями; використання Інтернету в управлінській діяльності керівних кадрів; застосування електронної комерції у практичній діяльності міжнародної організації; здійснення електронних платежів та забезпечення їх безпеки; створення та використання в міжнародній організації інформаційних локальних та регіональних мереж.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН4. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення. ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища

ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ПРН18. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН24. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна характеристика інформаційних систем.

Тема 1. Введення до інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу.

Роль інформаційних систем в управлінні сучасними регіональними студіями та міжнародними організаціями. Комп'ютеризація - складова частина вдосконалення управління. Розвиток інформаційних систем. Поняття, розвиток інформаційної технології та її місце в ІС. Міжнародні організації, що орієнтовані на роботу в Інтернеті. Предмет та зміст курсу.

Тема 2. Інформація як продукт і предмет управління економічними об'єктами.

Інформація, рішення та управління. Поняття інформації, її види. Сутність та особливості економічної інформації. Структура та властивості економічної інформації. Вимоги до інформації. Економічна інформація як об'єкт автоматизованої обробки та засоби формалізованого опису економічної інформації. Загальні поняття класифікації та кодування. Поняття і види класифікаторів.

Тема 3. Концептуальні основи інформаційних систем.

Поняття системи. Економічна інформаційна система. Система управління економічним об'єктом та її функції. Концепції розвитку та проектування інформаційних систем. Етапи розвитку інформаційних систем. Поняття інформаційної системи (ІС), мета створення управлінських інформаційних систем та їх завдання. Види інформаційних систем: управління процесами, підтримки прийняття управлінських рішень, експертні, бізнес-інформації, інтегровані ІС.

Тема 4. Аналіз даних в системі прийняття управлінських рішень.

Інформаційні технології аналізу даних в Excel. Середовище моделювання. Інформаційні технології використання вбудованих функцій, підбору параметрів, сценарного підходу, таблиці підстановки. Агрегування та зведення даних у вигляді списків та їх обробка. Інформаційні технології пошуку рішення, статистичного аналізу та прогнозування.

Тема 5. Типологія інформаційних систем.

Перехід від традиційних до інтегрованих автоматизованих інформаційних систем (АІС) у бізнесі. Основні структурні частини функціонування ІС у міжнародному бізнесі: управління маркетинговою діяльністю, людськими ресурсами, фінансами, виробничими процесами, здійснення бухгалтерського обліку. Підтримка бізнес-процесів спеціалізованими інформаційними процесами. Типи ІС, що використовуються в організаціях з різними напрямками основної діяльності.

Розділ 2. Організація технологічного забезпечення функціонування автоматизованих інформаційних систем.

Тема 6. Загальна характеристика автоматизованих інформаційних систем.

Сутність автоматизованої системи управління. Класифікація АІС. Складові компоненти управлінських автоматизованих систем. Характеристика

функціональних компонентів АІС. Склад та характеристика основних видів підтримки (забезпечення) функціонування інформаційних систем: інформаційне, технічне, математичне, організаційне, правове, лінгвістичне, ергономічне, технологічне.

Тема 7. Технологічні основи створення і функціонування автоматизованих інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу.

Стисла характеристика існуючих СУБД. Типи даних та їх властивості. Етапи проектування бази даних. Структура бази даних. Основні об'єкти бази даних. СУБД Microsoft Access, OpenOffice.org Base. Поняття інтеграції даних. Організація обміну даними з метою їх обробки різними програмними засобами. Зв'язок між електронними таблицями MS Excel та таблицями MS Access.

Тема 8. Системи управління базами даних (СУБД).

Основні ресурси інформаційних систем; людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні. Організація робіт зі створення та впровадження економічних інформаційних систем. Життєвий цикл ІС.

Тема 9. Організаційно-методичні основи створення та функціонування інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу.

Основні ресурси інформаційних систем; людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні. Організація робіт зі створення та впровадження економічних інформаційних систем. Життєвий цикл ІС. Стадії та етапи створення ІС. Документація на розробку ІС. Учасники проектування, їх посадові права та обов'язки, рівень компетенції.

Тема 10. Безпека інформаційних систем.

Питання безпеки та контролю інформаційних систем. Контроль введення, обробки та збереження інформації. Безпека та захист мережі. Процедурний контроль. Аудит інформаційних систем. Етичні аспекти використання ІС. Особистість та умови праці в інформаційних системах. Захист особистої та комерційної таємниці.

3. Структура навчальної дисципліни

[illegible]

управління базами даних (СУБД).	10	2		2		6						
Тема 9. Організаційно-методичні основи створення та функціонування ІС сфери міжнародного бізнесу	9	2		2		5						
Тема 10. Безпека ІС.	9	1		2		6						
Разом за розділом2	46	8		10		28						
Усього годин	90	16		16		58						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пошукові системи в Інтернет. Системи збереження інформації. Системи електронного спілкування. Використання електронної пошти та можливості електронного офісу.	2
2	Оформлення та представлення інформації засобами мастеру презентацій MS PowerPoint, OpenOffice.org Impress.	2
2	Формалізація опису економічної інформації та використання класифікаторів для її кодування.	2
3	Методи аналізу “причина-наслідок”, кореляційно- регресивний аналіз, оптимізація.	2
4	Аналіз даних засобами табличних процесорів: MS Excel, OpenOffice.org Calc.	2
6	Технологія створення структури бази даних, розробки основних об’єктів та зв’язків між ними. Проектування бази даних.	2
7	Технологія створення структури бази даних, розробки основних об’єктів та зв’язків між ними. Проектування бази даних.	2
8	Дослідження можливостей створення та обробки інформації системою управління базою даних Microsoft Access.	1
8	Особливості роботи у середовищі OpenOffice.org Base.	1
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до усного опитування на тему: «Введення до інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу». Студент повинен вміти відповідати на питання відносно ролі інформаційних систем в управлінні сучасними регіональними студіями та міжнародними організаціями, комп'ютеризації, як складової частини вдосконалення управління, розвитку інформаційних систем, поняття, розвитку інформаційної технології та її місце в ІС. Міжнародні організації, що орієнтовані на роботу в Інтернеті. Предмет та зміст курсу.	4
2	Підготовка до усного опитування на тему: «Інформація як продукт і предмет управління економічними об'єктами». Інформація, рішення та управління. Поняття інформації, її види. Сутність та особливості економічної інформації. Структура та властивості економічної інформації. Вимоги до інформації. Економічна інформація як об'єкт автоматизованої обробки та засоби формалізованого опису економічної інформації. Загальні поняття класифікації та кодування. Поняття і види класифікаторів.	3
3	Підготовка до усного опитування на тему: «Концептуальні основи інформаційних систем». Поняття системи. Економічна інформаційна система. Система управління економічним об'єктом та її функції. Концепції розвитку та проектування інформаційних систем. Етапи розвитку інформаційних систем. Поняття інформаційної системи (ІС), мета створення управлінських інформаційних систем та їх завдання. Види інформаційних систем: управління процесами, підтримки прийняття управлінських рішень, експертні, бізнес-інформації, інтегровані ІС.	4
4	Підготовка до усного опитування на тему: «Аналіз даних в системі прийняття управлінських рішень». Інформаційні технології аналізу даних в Excel. Середовище моделювання. Інформаційні технології використання вбудованих функцій, підбору параметрів, сценарного підходу, таблиці підстановки. Агрегування та зведення даних у вигляді списків та їх обробка. Інформаційні технології пошуку рішення, статистичного аналізу та прогнозування.	3
5	Підготовка до усного опитування на тему: «Типологія інформаційних систем». Перехід від традиційних до інтегрованих автоматизованих інформаційних систем (АІС) у бізнесі. Основні структурні частини функціонування ІС у міжнародному бізнесі: управління маркетинговою діяльністю, людськими ресурсами, фінансами, виробничими процесами, здійснення бухгалтерського	4

	обліку. Підтримка бізнес-процесів спеціалізованими інформаційними процесами. Типи ІС, що використовуються в організаціях з різними напрямками основної діяльності.	
6	Підготовка до усного опитування на тему: «Загальна характеристика автоматизованих інформаційних систем». Сутність автоматизованої системи управління. Класифікація АІС. Складові компоненти управлінських автоматизованих систем. Характеристика функціональних компонентів АІС. Склад та характеристика основних видів підтримки (забезпечення) функціонування інформаційних систем: інформаційне, технічне, математичне, організаційне, правове, лінгвістичне, ергономічне, технологічне.	4
7	Підготовка до усного опитування на тему: «Технологічні основи створення і функціонування автоматизованих інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу». Стисла характеристика існуючих СУБД. Типи даних та їх властивості. Етапи проектування бази даних. Структура бази даних. Основні об'єкти бази даних. СУБД Microsoft Access, OpenOffice.org Base. Поняття інтеграції даних. Організація обміну даними з метою їх обробки різними програмними засобами. Зв'язок між електронними таблицями MS Excel та таблицями MS Access.	3
8	Підготовка до усного опитування на тему: «Системи управління базами даних (СУБД)». Основні ресурси інформаційних систем; людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні. Організація робіт зі створення та впровадження економічних інформаційних систем. Життєвий цикл ІС.	4
9	Підготовка до усного опитування на тему: «Організаційно-методичні основи створення та функціонування інформаційних систем сфери міжнародного бізнесу». Основні ресурси інформаційних систем; людські, апаратні, програмні, мережеві, інформаційні. Організація робіт зі створення та впровадження економічних інформаційних систем. Життєвий цикл ІС. Стадії та етапи створення ІС. Документація на розробку ІС. Учасники проектування, їх посадові права та обов'язки, рівень компетенції.	3
10	Підготовка до усного опитування на тему: «Безпека інформаційних систем». Питання безпеки та контролю інформаційних систем. Контроль введення, обробки та збереження інформації. Безпека та захист мережі. Процедурний контроль. Аудит інформаційних систем. Етичні аспекти використання ІС. Особистість та умови праці в інформаційних системах. Захист особистої та комерційної таємниці.	3
Разом		58

6. Дослідження сучасних інформаційних систем і технологій за темами:

1. Історія розвитку інформаційних систем.
2. Інформаційні системи і технології сфери міжнародного бізнесу.
3. Сутність поняття «інформаційна технологія» та етапи розвитку новітніх комп'ютерних інформаційних технологій.
4. Класифікація інформаційних технологій. Проблеми та перспективи розвитку.
5. Ресурси і технології інформаційних систем.
6. Конкурентні переваги організацій, що використовують інформаційні технології.
7. Управління інформаційними ресурсами та технологіями.
8. Стратегічна та оперативна спрямованість інформаційних технологій у міжнародному бізнесі.
9. Основні причини необхідності впровадження ІС сфери міжнародного бізнесу.
10. Роль інформаційних систем в управлінні сучасними міжнародними організаціями.
11. Концепції розвитку та проектування інформаційних систем.
12. Основні ресурси інформаційних систем: людські, апаратні, програмні мережеві, інформаційні.
13. Питання безпеки та контролю інформаційних систем.
14. Шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення сфери міжнародного бізнесу.
15. Стратегічна складова інформаційних технологій сфери міжнародного бізнесу.
16. Роль інформаційного забезпечення системи управління міжнародною організацією.
17. Сучасний стан розвитку інформаційних систем.
18. Інформаційний менеджмент.
19. Стадії та етапи розробки інформаційних систем.
20. Структура інформаційної системи.
21. Класифікація інформаційних систем за сферою діяльності.
22. Класифікація інформаційних систем за ступенем автоматизації.
23. Переваги та недоліки використання автоматизованих систем управління.
24. Складові компоненти управлінських інформаційних систем.
25. Підтримка бізнес-процесів спеціалізованими автоматизованими інформаційними системами.
26. Основні структурні частини функціонування автоматизованих інформаційних систем в організації: управління маркетинговою діяльністю.
27. Основні структурні частини функціонування автоматизованих інформаційних систем в організації: управління людськими ресурсами.
28. Основні структурні частини функціонування автоматизованих інформаційних систем в організації: управління фінансами.
29. Основні структурні частини функціонування автоматизованих інформаційних систем в організації: здійснення бухгалтерського обліку.
30. Класифікація інформаційних систем за ознакою структурованості задач.
31. Класифікація інформаційних систем за функціональним призначенням.
32. Класифікація інформаційних систем за характером використовуваної інформації та її обробки.
33. Класифікація інформаційних систем відповідно до концепції побудови.
34. Класифікація інформаційних систем відповідно до кваліфікації персоналу та управління.

35. Функціонально орієнтовані інформаційні системи.
36. Загальні принципи та особливості організації інформаційних систем обліку на малих підприємствах.
37. Інформаційні системи управління бізнес-процесами.
38. Характерні ознаки управлінських інформаційних систем, їх структура.
39. Інформаційні системи банківської діяльності.
40. Інформаційні системи в управлінні маркетинговою діяльністю.
41. Інформаційні системи в управлінні персоналом.
42. Перспективи розвитку корпоративних інформаційних систем.
43. Світовий ринок корпоративних інформаційних систем.
44. Відповідність корпоративних інформаційних систем вимогам ведення сучасного бізнесу та інтеграція у міжнародне середовище.
45. Автоматизовані системи управління.
46. Система управління Парус.
47. Система управління 1С.
48. Система Megapolis™. "Управління персоналом"
49. Базові поняття експертних інтелектуальних систем.
50. Технологія розробки експертних інтелектуальних систем.
51. Використання технологій штучного інтелекту у системах підтримки прийняття управлінських рішень.
52. Основні принципи роботи пошукових систем.
53. Математичні моделі в системі моніторингу економічних процесів.
54. Роль і місце імітаційних моделей у дослідженні економічних об'єктів і процесів.
55. Інформаційний процес в управлінні економікою.
56. Поняття та структура інформаційного ринку.
57. Особливості інформаційного ринку України.
58. Інформаційна безпека.
59. Бізнес та Інтернет: користувачі, комунікації та співпраця.
60. Електронна комерція, інтерактивний маркетинг.
61. Основні принципи використання Інтернет організацією з метою здійснення своєї діяльності.
62. Роль Екстранет у діяльності компаній.
63. Психологічні проблеми при впровадженні нових інформаційних технологій на підприємстві.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні навчання не передбачено навчальним планом.

8. Методи контролю

Згідно з наказом № 0202-1/260 від «07»серпня 2020р. лекції проводяться виключно в онлайн режимі із застосуванням платформ для відеоконференцій: ZOOM, Skype. 25-30% часу лекції обов'язково резервується для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу.

Практичні заняття можуть проходити в аудиторії (до 20 осіб), чи в дистанційний формі.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних

заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення залікової роботи. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборonoю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік у вигляді залікових завдань** (містить завдання, здобувач одержує до 40 балів) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Інформаційні системи та технології в МЕВ», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1958>

Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення дисципліни і включає виконання залікового завдання та його захист.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота										Залікова робота	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

1. Бабенко В.А. Информационные технологии : учебн. пособие / В.А. Бабенко. - Х.: ТОВ «Компанія СМІТ», 2013. – 107 с.
2. Організація та проектування баз даних в інформаційних системах: навч. посібник / О.В. Алісейко, В.О.Бабенко, Л.Е.Чала.– Х.: ТОВ «Компанія СМІТ», 2016. – 164 с.
3. Андрусенко В.М. Інформаційні системи в менеджменті: опорний конспект лекцій / В.М. Андрусенко. - Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. - Х.: 2018,- 132 с.
4. Андрусенко В.М. Інформаційні системи і технології в менеджменті: методичні вказівки та завдання для лабораторних, практичних і самостійних робіт / В.М. Андрусенко., О.І. Нестеренко. -Х.: ХНАУ, 2015. - 31 с.
5. Використання пакета MATLAB для розв'язання задач математичного програмування: лекція [Текст] / В.О.Бабенко / Харк. нац. аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва, - Харків: ХНАУ, 2009. - 28 с.
6. Інформатика та комп'ютерна техніка / В.О.Бабенко, Н.М.Проценко / Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студ. напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент організацій". - Харк. нац. аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва. - Харків: ХНАУ, 2011. - 17 с.
7. Словник найбільш уживаних термінів з основ інформатики та обчислювальної техніки / М.І.Бідило, В.О.Бабенко, Г.А.Волошан / Харк. нац. аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва. - Харків: ХНАУ, 2015. - 13 с.
8. Тлумачний словник найбільш вживаних слів з основ інформатики / М.І.Бідило, В.О.Бабенко, Г.А.Волошан / Харк. нац. аграрн. ун-т ім. В.В. Докучаєва. - Харків: ХНАУ, 2011. - 60 с.
9. Мартянова Н.М. Комп'ютерна техніка та програмування: завдання та метод,

вказівки до роботи з пакетом Microsoft PowerPoint / Н.М. Мартянова, С.І. Шульсько.. - Х.: ХНАУ, 2020. - 37 с.

Основна література

1. Про національну програму інформатизації: Закон України від 4.02.98 № 74/98-ВР / Закони України: офіц. вид. Т.15. - К., 2019. - С. 134-145.
2. Про концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4.02.98 р. № 75/98-ВР / Закони України: офіц. вид. Т.15. - К., 2019. - С. 146-160.
3. Програма інформатизації промислового виробництва на 2020-2025 рр.: наказ Мінсільхозспроду України № 182 від 09.02.20 р.
4. Програма інформатизації промислового виробництва на 2020-2023 рр. і на період до 2005 р. / редкол.: П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко [та ін.]. - К.: ННЦУААН, 2000. - 109 с.
5. Програма інформатизації агропромислового виробництва на 2015-2017 рр. / редкол.: П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко [та ін.]. - К.: ННЦ УААН, 2014. - 114с.
6. Про інформацію: Закон України від 2.01.2017 р. № 2657-ХІІ / Закони України: офіц. вид. Т.4. - К., 2017. - С. 72-88.
7. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25.06.19 р. № 3323- ХІІ / Закони України: офіц. вид. Т.5. - К., 2019. - С. 191-200.
8. Про вдосконалення наукового забезпечення агропромислового виробництва на регіональному рівні: наказ Мінагропрому України від 9.01.98 р. № 615 - К.: ІАЕ УААН, 2019,- 12 с.
9. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 1.12.16 р. № 284-ХІУ / Економіка АПК. – 2016. - №2. - с. 66-74.
10. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 16.01.13 р. № 433-ІУ / Урядовий кур'єр. - 2003. - 19.02.2013. -№ 32.

Допоміжна література

1. Гордієнко І. В. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навч. метод, посібник для самост. вивч. дисц. /І. В. Гордієнко. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2018. — 259 с.
2. Демідов П.Г. Комп'ютерні тренінгові технології та системи: навч. метод, посіб. / П.Г. Демідов. - К.: КИТУ, 2015. - 240 с.
3. Лавінський Г.В. Автоматизовані системи обробки економічної інформації / Г.В. Лавінський. - К.:Вища школа, 2019. - 287 с.
- В. Ситник В.Ф. Основи інформаційних систем: навч. посібник. - 2-ге вид., перероб. і допов. / В.Ф. Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В. Єрьоміна та ін.: за ред. Ф. Ситника. - К.:КНЕУ, 2020. - 420 с.
4. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень / В.Ф. Ситник, С. П. Ріппа. - К.: Техніка, 2015. - 373 с.
5. Твердохліб М.Г. Моделювання та інформаційні системи в економіці: міжвід. наук. зб. / Відп. ред. М.Г. Твердохліб - К.: КНЕУ, 2014. - Вип. 69. — 167 с.
6. Тесленко Г. С. Інформаційні системи і технології в аграрному менеджменті:

- навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц / Г.С. Тесленко. - К.: КНЕУ, 2020. - 180 с.
7. Бизнес-аналитика: от данных к знаниям: учеб, пособие. 2-е изд., перераб. и доп. - Спб.: Питер, 2017. - 704 с.
8. Береза А. М. Інформаційні системи і технології в економіці: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А.М. Береза. - К.: КНЕУ, 2019. - 80 с.
9. Гужва В. М. Інформаційні системи в міжнародному бізнес: навч. посібник /В.М. Гужва, А.Г. Постевой. -К.: КНЕУ, 2017. - 164 с.
10. Єрємін Н.В. Банківські інформаційні системи: навч. посібник / Н.В. Єрємін. -К.: КНЕУ, 2018. — 220 с.
11. Пінчук Н. С. Інформаційні системи і технології в маркетингу: навч. посібник / Н.С. Пінчук, Г.П. Галузинський, Н.С. Орленко. - 2-ге вид., перероб. і доп. -К.: КНЕУ, 2017.-352 с.
12. Писаревська Т.А. Інформаційні системи в управлінні трудовими ресурсами: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц / Т.А. Писаревська. - К.: КНЕУ, 2018. - 164 с.
13. Рогач І. Ф. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах: навч. посібник / І.Ф. Рогач, М.А. Сендзюк, В.А. Антонюк. - 2-ге вид., перероб. і дон. — К.: КНЕУ, 2029. - 239 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

2. Офіційний сайт Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації України. - Режим доступу: <http://www.dki.gov.ua>
3. Зовнішня політика України. - Режим доступу: <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/fc8e7971-86e1-4de2-b69f-d23eef4d5c41.pdf>
4. Державна цільова програма розвитку інформатизації на період до 2025 року від 19 вересня 2019 р. № 1158 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/yos/?ий=1136.1196.0>.
5. Стратегія розвитку інформаційного забезпечення України до 2025 р. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://studyes.com.ua>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

— дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

— дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1958>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

— аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10%

практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборогою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік **в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Інформаційні системи та технології в МЕВ», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1958>.